MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Tänä aamuna navettaan mennessäni oli niin mahdoton lintujen laulukonsertti, että väkisinkin tuli keväinen mieli. **RIITTA TAMMINEN MAATILAN VUOSI -PALSTALLA SUOMENMAASSA**

Kaivosteollisuuden merkitys kasvussa

It-buumin aikana kotimainen perusteollisuus ja alkutuotanto ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Tuotantoa on ajettu alas ja siirretty halvemman työvoiman maihin. Nyt myös it-alalle on käymässä samoin.

Perusteollisuuden merkitystä ei kuitenkaan pidä aliarvioida. Joillakin alueilla ja aloilla perusteollisuuden merkitys on kovassa kasvussa. Pohjois- ja Itä-Suomessa kaivosteollisuuden uusi tuleminen on saanut aikaan varsinaisen kaivosbuumin.

Kaivosalan kasvuvauhti on yllättänyt asiantuntijatkin. Lapin liiton kaivos- ja kivialan toimialapäällikön Maija Uusisuon mukaan viime syksynä julkaistun toimialaraportin esittämä työvoimatarve joudutaan kaksinkertaistamaan. Lappiin uskotaan syntyvän kaivosteollisuuteen yli 5 000 ja koko maahan noin 6 000 uutta työpaikkaa. (Lapin Kansa 24.4.)

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen (Etla) noin vuosi sitten tekemän selvityksen mukaan kaivos- ja kiviainesklusteri työllistää välilliset vaikutukset huomioiden noin 25 000 ihmistä.

Kaivosteollisuuden isot kasvuluvut ja työvoiman lisääntynyt tarve ovat hyviä uutisia erityisesti pahimmille työttömyysalueille. Lapin ja Itä-Suomen työttömyysluvut ovat selvästi maan keskiarvoa korkeammat.

Kaivosteollisuus vaatii suuria investointeja. Suomessa ei ole löytynyt riittävästi rahaa tai halukkuutta investoida kaivostoimintaan muutamaa poikkeusta lukuunottamatta. Tästä syystä valtaosa aloitetuista ja suunnitelluista kaivoksista on ulkomaisessa omistuksessa.

Sinänsä ulkomaisissa investoinneissa ei ole mitään pahaa, koska niitä Suomeen on myös toivottu. Kaivostoiminnassa on kuitenkin kyse merkittävästä kansallisvarallisuudesta ja olisi tärkeää, että tämä varallisuus hyödyttäisi Suomea mahdollisimman hyvin.

Valtion omistajapolitiikasta vastaava ministeri Heidi Hautala (vihr.) totesi tammikuussa, että ulkomaiset kaivosyhtiöt ovat käytännössä valloittaneet Lapin. Hän kyseli, että onko Lapista tullut Pohjolan Kongo.

Hautalan mukaan valtio voisi harkita kaivosteollisuudessa nykyistä laajempaa omistusta. Siihen hallituksella on niin halutessaan mahdollisuus, koska hallitusohjelman mukaan Suomeen perustetaan kaivosalan hankkeisiin sijoittava sijoitusrahasto tai -yhtiö. Sen pääomaksi on suunniteltu 30 miljoonaa euroa.

Kaivosteollisuus elää Suomessa uutta nousua.

Kaivostoimintaan tehtävät investoinnit ovat suuria. Tiedossa olevat investoinnit Pohjois-Suomessa nousevat yli 2,5 miljardiin euroon. Siihen suhteutettuna valtion suunnitteleman sijoitusrahaston koko on melko vaatimaton.

Kaivosten perustaminen edellyttää suuria investointeja myös kaivopaikkakunnilta muun muassa infrastruktuurin rakentamiseen. Kuntaliitto esitti viime vuonna näiden investointien kattamiseksi kiinteistöveron laajentamista myös varsinaiseen kaivostoimintaan.

Kaivostoiminta jättää aina jälkensä ympäristöön. Siksi toiminta pitää suunnitella ja toteuttaa niin, että ympäristölle aiheutuvat ongelmat ovat mahdollisimman pienet. On koko alan tulevaisuuden kannalta elintärkeää, että ympäristövelvoitteista huolehditaan.

Joka tapauksessa kaivosteollisuudesta on tulossa jälleen merkittävä elinkeino Suomeen. Kaivosten tuotteiden jatkojalostuksen edelleen kehittäminen on vähintäänkin yhtä tärkeää kuin itse kaivostoiminta.

Pelkkänä raaka-aineen tuottajana Suomesta saattaa tulla ministeri Hautalan epäilemä Pohjolan Kongo. Löytyykö Suomesta riittävästi kiinnostusta investoida oman maan tuotantoon?

> **Löytyykö Suomesta riittävästi kiinnostusta investoida oman maan tuotantoon?**

VIERASYLIÖ

Huippunopea laajakaista on mahdollista kaikille koko Suomessa

Suomen valtion laajakaistaohjelma – kaikille kansalaisille huippunopea laajakaistayhteys. Hyvä tavoite, mutta miten se onnistuu myös Pudasjärven mökinmuorille ja naapurin klapiyrittäjäklopille kohtuuhintaan?

Nykyinen laajakaistapolitiikka on liian yksioikoista, emmekä ota riittävästi huomioon lähivuosien voimakasta kehitystä radioteknologian puolella.

Suomen laajakaistaohjelman mannekiini, pudasjärveläinen mökin mummo Sarakylän perukoilta, käy maksamassa verkkopankissa laskuja ja asioi Kelan sivuilla hulppealla sadan megabitin valokuituyhteydellä. Ei kuulosta pahalta.

Kuiduttaminen tehtävä järkevästi

Laajakaistayhteys yhtenä kansalaisen perusvälineenä päivittäisten asioiden hoitamiseksi tulee lähivuosina lähes välttämättömäksi

Liikenne- ja viestintäministeriön oletus on, että 95 prosenttia kansalaisista pääsee kiinni nopeaan laajakaistaan kaupallisten toimijoiden tarjoamien kautta ilman valtion erityistoimia.

Miten jäljelle jäävä viisi prosenttia hoidetaan, jotta eriarvoisuus ei lisäänny ja jotta yhteiskunnan palveluiden saatavuus verkkoyhteiskunnassa turvataan myös Pudasjärven perukoille?

Suomi on lähtenyt siitä, että vain laadullisesti paras vaihtoehto kelpaa – valokaapeli. Valokaapeliyhteys haja-asutusaleilla tarkoittaa uuden valokaapelin kaivamista koteihin.

Valtion suunnitelmissa on motivoida noin 40 000 kilometrin runkovalokuituverkon rakentamista noin 130 miljoonan euron tukisummalla. Tukisumma kattanee karkeasti noin puolet suunnitellun runkoverkon kustannuksista, ja kaupalliset toimijat tai osuuskunnat ja kunnat maksavat loput.

Pudasjärven mummon pitää saada mökkinsä liitettyä runkoverkkoon. Jo liikkeelle lähteneet toimijat veloittavat tyypillisesti liittymämaksua 1 230 euroa. Kuukausimaksu vaihtelee 35–75 euroon liittymän nopeuden perusteella.

Jos mummo sattuu asumaan kauempana kuin sadan metrin päässä runkokuituverkosta, lisähintaa tulee tyypillisesti 6,5 euroa metrille.

Ei voi välttyä ajatukselta, että aivan tarpeettoman suuri pyörre käy mummon kukkarolla – verrattuna siihen, mitkä voisivat olla mummon vaihtoehdot saada riittävän nopea laajakaistayhteys asioiden hoitamiseksi.

Valokuitu tietoliikennekäytössä on laadullisesti ylivertainen siirtomedia. Suomenmaan

> **Pudasjärven mummon pitää saada mökkinsä liitettyä runkoverkkoon.**

”kuiduttaminen” järkevästi on syytä tehdä. Kustannusmielessä valokuitu on edullista vetää samaan monttuun silloin, kun ojaa kaivetaan jo muutenkin sähkön tai vesijohtojen takia.

Kaivinkoneen työmetri ja valokuitukaapelimetri hintasuhde on monikertainen. Kuidun kaivaminen maahan vain kuidun takia vaatii tanakan taloudellisen perusteen.

Radioteknologia haja-asutusalueille

Laadukkaiden ja kustannustehokkaiden laajakaistayhteyksien turvaaminen niin Pudasjärven mummolle kuin haja-asutusalueiden yrityksillekin on välttämätöntä.

Mielestäni nykyinen laajakaistapolitiikka on liian yksioikoista, emmekä ota riittävän vahvasti huomioon lähivuosien jo tapahtunutta ja tulevaa voimakasta kehitystä radioteknologian puolella.

Erityisesti haja-asutusalueilla radioteknologia on hintalaatusuhteeltaan aivan ylivertainen.

Suomessa kaupalliset toimijat ovat jo rakentaneet maan kattavan infrastruktuurin, nimittäin radiomastot ja niiden väliset tietoliikenneyhteydet sekä asiaankuuluvat runkoverkot. Kaupalliset toimijat myös kehittävät infrastruktuuria edelleen.

1990-luvulla Suomeen rakettiin gsm-radioverkko 900 megahertsin taajuudelle. Se on osoittautunut hyväksi: mitä matalampi taajuus, sen pidempi kantama. Nyt tätä samaa taajuutta käytetään langattomiin datayhteyksiin niin sanotun HSPA-teknologian myötä.

Analogisten televisioiden taajuus käyttöön

Vielä parempaa on tarjolla.

Maailmalla on käynnissä siirtymä seuraavan sukupolven teknologian käyttöön. Tämä LTE-teknologia moninkertaistaa siirtokapasiteetin ja tarjoaa nopeammat yhteydet. Tämän kaiken hyvän lisäksi se on toteutettu myös 800 megahertsin taajuudelle, joka on vapautunut analogisen television käytöstä.

Tämä kombinaatio sopii oivasti haja-asutusalueiden ratkaisuksi laajakaistakäyttöön. Se tarjoaa hyvän peiton matalan taajuuden ansiosta ja tuottaa riittävän nopeat yhteydet sekä on valokaapeliratkaisua edullisempi, ilman yhteiskunnan verovaroilla annettua tukeakin.

Liikenne- ja viestintävirasto tulisi mitä pikimmiten lisensoida 800 megahertsin taajuus operaattoreille, edellytyksenä kattavan peiton rakentaminen haja-asutusalueille.

Suomi on jäämässä kansainvälisestä junasta uuden teknologian nopeana soveltajana. Suomella on erittäin vahva radiotekniikan ja langattomien järjestelmien tutkimus- ja tuotekehitysosaaminen, mutta emme enää ole maailman kärkimaita tulosten rivakassa hyödyntämisessä omien kansalaistemme ja yritystemme elämän helpottamiseksi.

Eri puolilla maata on suomalaisia talouksia ja yrityksiä, jotka tarvitsevat nopeat ja tehokkaat nettiyhteydet, mutta järkevään hintaan.

Monipuolisemmalla laajakaistapolitiikalla voitaisiin tukea paremmin haja-asutusalueiden yrityksiä, asukkaista ja työn tekemistä kakkosasunnolta.

Vaihtoehtoja on useita, eikä yhtä ainoaa oikeaa totuutta ole. Valokaapeliverkon yksioikoinen ajaminen ja tukeminen valtion verovaroilla, on kapea ja nykytavalla toteutettuna tarpeettoman kallis tie monelle laajakaistayhteyden tarvitsijalle.

PEKKA SARLUND
Kirjoittaja on yrittäjä ja Oulun kauppakamarin hallituksen jäsen.

PÄIVÄN KUVA

MARKKU JYRKKÄ

Lento päättyi sähkölinjaan

Aamu- ja iltahämärän hetket ovat isoille linnuille tapaturma-altista aikaa. Vasta muuttaneille siivekkäille ympäristö ei ole vielä tullut tutuksi, eikä valo riitä kaikkien ansojen näkemiseen. Soidinmenot vähentävät osaltaan kykyä havainnoida ympäristöä. Erityisen vaarallisia ovat ruokamaiden läheisyydessä ja lentoreiteillä kulkevat sähkölinjat. Korkeajännitelinjojen valokaari surmaa suuren linnun sekunnin osissa.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

Laman lapset

Lapsuuden oloilla on suuri vaikutus ihmisen tulevaan elämään. Tästä syystä vanhemmat yleensä vaalivat jälkikasvunsa kehitystä ja hyvinvointia parhaan kykynsä mukaan.

Joskus vanhempien kyky jälkikasvunsa vaalimiseen syystä tai toisesta rajoittuu. Perheiden vaikeudet heijastuvat jatkuessaan helposti myös lasten kykyyn tehdä oikeita ratkaisuja elämässään.

Filosofian tohtori Raija Paananen on tutkinut 1990-luvun alun laman lapsuudessaan kokenutta ikäluokkaa. Nämä vuonna 1987 syntyneet ovat nyt nuoria aikuisia.

Lama jätti heihin jälkensä. Paanasen tutkimasta joukosta joka viides ei ole edelleenkään valmistunut ammattiin. Yhtä moni heistä on joutunut turvautumaan psykiatriseen apuun. Joka neljäs on tarvinnut yhteiskunnan kustantamaa toimeentulotukea.

Yhteensä kymmenet tuhannet nuoret ja nuoret aikuiset kärsivät edelleen laman jäljistä.

1990-luvun alkuvuodet niittivät yrityksiä kuin heinää, ja vuonna 1994 työttömyys nousi yli 500 000:een. Lama tuntui kaikkialla, mutta erityisesti se koetteli yrityksensä tai työpaikkansa menettäneitä.

Lama jakoi kansaa, ja sen vaikutukset jakavat kansaa edelleen. Vaikeuksissa olevien nuorten taustalta näkyvät lapsuusajan kodin vaikeudet – alkoholi- ja mielenterveysongelmat, masennus sekä köyhyys.

Suomen on tehtävä kaikkensa pelastaakseen kadotettujen nuorten joukko takaisin osaksi yhteiskuntaa. Hallituksen päättämä nuorisotakuu on tässä hyvä alku, mutta asia tarvitsee myös käytännön tekoja sekä yleistä yritysten ja yhteisöjen tukea.

Samalla on huolehdittava, etteivät lama-ajan ongelmat enää periydy. Lasten hyvinvointi on tulevaisuuden hyvinvointia.

KOLUMNI: SUVI NIEMI

Rakas VR, kaikesta huolimatta

Minun piti kirjoittaa tämä kolumni jo silloin, kun VR kärvisteli lippu-uudistuksen kanssa. Tai jo silloin, kun junat juuttuivat jäisiin vaihteisiin.

Oikeastaan jo silloin, kun kyydistä pudonneet vaunut ajoivat Helsingissä suoraan hotelliin, valtava sympatian aalto levisi kehooni.

Vaikka salakatselusta epäillyn turvallisuuspäällikön sietääkin hävetä, minusta VR:ää kiusataan ihan liikaa.

Olen onnekas kultalusikkasuu, myönnän. En ole myöhästynyt tärkeistä tapaamisista tai odotellut 30 asteen pakkasessa junaa, joka ei tule.

Monenlaisia sattumuksia valtion rautateillä olen loma- ja työmatkoillani kuitenkin kokenut.

Kerran sain odotella junan lähtöä Joensuussa 1,5 tuntia. ”Saavumme Helsinkiin 45 minuuttia aikataulusta myöhässä. Toivottavasti kaikki ei mennyt ihan pieleen”, karjalainen konduktööri kuulutti kuin maansa myynyt.

Koko vaunu nauroi. Ei se mitään, kaikki ei mennyt pieleen – kiitos sinun, ihana ääni.

Viimeisellä reissullani Kajaaniin koko matka oli mennyt sulavasti vaihtoineen kaikkineen. 50 kilometriä ennen määränpäätä Sukevan tienoilla kuljettaja ilmoitti, että veturimme lähtee kiskomaan yläkeen jämähtänyttä tavarajunaa. Joudumme odottamaan tunnin.

> **”Saavumme Helsinkiin 45 minuuttia aikataulusta myöhässä. Toivottavasti kaikki ei mennyt ihan pieleen.”**

suvi.niemi@maaseuduntulevaisuus.fi

Siltä istumalta ampaisin ravintolavaunuun – olinhan jo kuutisen tuntia vältellyt maltaisten aromien houkutusta.

Samaan ratkaisuun päätyi kunnioitettavaan ikään ehtinyt mieshenkilö. Keskustelumme rönsyili luomuviljelystä lumilapioihin. Vaikka en ollut herran kanssa samaa mieltä juuri mistään, meillä oli hauskaa. Tunti kului lähes liian nopeasti.

Toisen kerran, kun juna juuttui lähes tunniksi keskelle Savotta-Suomea, vierustoverini, juuri valkolakkinsa ansainnut poika alkoi kertoa tulevaisuuden haaveistaan.

Päätin jättää romaanin myöhemmälle luvulle ja kuunnella elämäniloa puhkuvan nuorukaisen mietteitä. Taisipa siinä omatkin kuviot tulla paljastettua ventovieraalle.

Vastoinkäymiset matkanteossa voi kääntää eduksi. Jokainen junamatka on seikkailu!

Tutun naisen kuulutukset tuovat turvallisuuden tunnetta. ”Taajamajuna Jyväskylästä Seinäjoelle saapuu raiteille yksi”, ääni kertoo, kun värjöttelen Tuurin seisakkeella Etelä-Pohjanmaalla. (Huh, ehdin jo pelästyä, että raiteita on useampikin!)

Jatkuvaan pendelöintiin puutunut voi ystäväni tapaan viihdyttää itseään junavaunubingolla. Rastin saa aina kun samaan vaunuun osuu joko Kännykkäkäilottaja, Haiseva Henkilö tai Kiljuva Kakara.

Ahdistuneen bingoilijan päivän pelastaa silloinkin malttinsa ja huumorintajunsa säilyttävä, asiakaspalveluun omistautunut, joskus komeakin konnari.

Ei ole VR:n vika, jos koko kansa pakkautuu kehä kolmosen sisäpuolelle, jolloin raiteet ruuhkautuvat toisaalla ja autioituvat toisaalla. Eikä ole junayhtymää syyttäminen, jos Liikennevirasto ei puhdista raiteita lumesta ja lehdistä.

Vaikka VR on ryvettynyt milloin minkäkin skandaalin pyörteissä, junailun edut ansaitsisivat enemmän huomiota.

Millään muulla kulkuneuvolla ei pääse yhtä kätevästi pitäjän ytimestä toiseen. Autossa pitää keskittyä ajamiseen, bussissa alkaa yrjöttää, lentokoneessa eniten aikaa kuluu turvatarkastuksiin ja odotteluun.

Kauan eläköön raiteet!

LEHTIKATSAUS

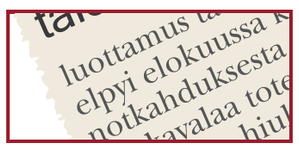

Neuvonnan tarve ei poistu

Hallituksen metsäasioissa omaksuma omavastuulinja sopii **Aarre**-lehden päätoimittajan **Mari Ikosen** mukaan myös metsänhoitoyhdistyslain uudistamiseen.

”Jos metsänhoitoyhdistyksen automaattinen jäsenyys poistuu, on odotettavissa, että jäseninä pysyvät ne, jotka näkevät edunvalvonnan hyödyt omalla kohdallaan. Osa ammattimaisista puuntuottajista katsoo tulevansa toimeen omillaan. Loput – kasvava joukko metsänomistajia – ovat ymmällään.”

”Metsänomistaja tekee puukaupan sen verran harvoin, että kokemattomia myyjiä riittää. Mieltävätkö kaikki sen, miten tärkeää nykyisillä tukki- ja kuitupuun hinnaneroilla on saada mahdollisimman suuri osa puistaan tukkipinoon? Avainkysymys on eri yhtiöiden katkonta. Sen vertailu vaatii ammattitaitoa.”

Työharjoittelua opiskelun oheen

Satakunnan Kansa arvioi, etteivät nuorten odotukset työelämästä aina vastaa todellisuutta.

”Työn tekemisen todellisuus aukenee vain työpaikoilla. Siksi niin peruskoulun työelämään tutustumista kuin erilaisten jatkokoulutuspaikkojen työharjoittelumahdollisuuksia on laajennettava.

Peruskoulun eri luokka-asteilla pitäisi olla osana koulunkäyntiä nykyistä laajemmin työpaikkavierailuja. Työnantajien tulisi puolestaan laskeutua useammin kouluihin. Aktiivisena osapuolena talkoissa tulisi olla myös työmarkkinajärjestöjen.

Muutama viikko pois koulun penkiltä tai lyhyet työmarkkinasulkeiset matematiikan tunnin sijaan eivät yleissivistystä vähennä. Päinvastoin se voi tulla kaksinkertaisena tietona takaisin, ja samalla oppii myös työssä käymisen pelisääntöjä.”

Kestääkö kantti?

Meneillään oleva kuntauudistus koettelee **Pohjalaisen** mielestä hallituspuolueiden kestokykyä.

”Erittäin hyvä kysymys on, pitääkö esimerkiksi sosiaalidemokraattien kantti sitä vauhtia, jolla uudistusta ollaan viemässä eteenpäin kokoomuslaisen kuntaministerin Henna Virkkusen johdolla?

Myös pieniltä hallituspuolueilta uudistus kysyy rohkeutta.

Myöskään aivan kaikki kokoomuslaiset kunta-alan johtajat eivät tahdo nielaista uudistuksen päämääriä silloin, kun liitoskaavailut alkavat liipata omaa kaupunkia. Pääkaupunkiseutu on tästä hyvä esimerkki.

Voi kuitenkin olettaa, että nykyisillä kannatusluvuilla kokoomuksen on paljon demareita helpompi pysyä vauhdikkaassa kuntauudistuskelkassa mukana.

Pienten puolueiden empimiset uudistus vielä kestäisi, mutta jos uskonpuute valtaisi kokoomuksen tai demarit, silloin uudistus vesittyisi.”